

Kuinka kiukku kesytetään? Lasten aggressiokasvatus.
Riihonen, Riikka & Koskinen, Minna.
Ps-kustannus 2020.

TEKSTI: Laura Ortju

Riikka Riihosen ja Minna Koskinen teos lasten aggressiokasvatuksesta tuo toivottuja työkaluja lasten ja nuorten kanssa toimivien arkeen. Koko kirjan läpi kattava teema on se, että lapsi on hyvä sellaisena kuin on. Lapsella saattaa olla taitoja, joita hän vielä harjoittelee ja tilanteita, jotka ovat hänelle vaikeita. On erittäin tärkeää, että hoitotyön ammattilaisina välitämme tätä asennetta lapselle ja hänen perheellensä. Teos antaa ajattelun aihetta kieleen, jota käytämme. Onko tarpeen puhua ongelmista ja onko se aina lapsi, jonka pitää muuttaa toimintatapojaan?

Teoksessa tuodaan esiin konkreettisia esimerkkejä lapsen käytöksen taustalla olevista tekijöistä. Lapsen aggressiivisen käytöksen ymmärtäminen (mikä ei tarkoita samaa kuin hyväksyminen) mahdollistaa lapsen sensitiivisen kohtaamisen ja auttaa hillitsemään aikuisen omia negatiivisia tunteita. Toimivan hoitosuhteen luomiseksi onkin tärkeä tutustua lapseen ja koko perheeseen mahdollisimman hyvin. Paitsi lapsen neurologiset sairaudet,

myös lapsen synnynnäinen temperamentti sekä kasvuympäristö vaikuttavat lapsen tapaan kommunikoida ja hallita tunteitaan. Teoksessa annetaan neuvoja lapsen tunnesäätelykyvyn harjoittamiseksi sekä tukemiseksi. Käytännön vinkit sopivat toteutettavaksi niin lapsen arkiympäristöissä kuin kuntoutuksessa.

Ehkä tärkeimpiä ovat tunteiden tunnistamiseen liittyvät harjoitukset. Kun lapsi ja aikuinen oppivat ajoissa havaitsemaan lapsen tunnetason nousun, on mahdollisuus käyttää kevyempiä keinoja sen laskemiseen. Kevyet keinot eivät kuitenkaan aina ole riittäviä. Kirjassa kuvataan yksityiskohtaisesti myös lapsen fyysistä rajaamista ja mikä tärkeintä, sen läpikäyntiä lapsen kanssa. Teos toimii hyvin ammattilaisen työtä tukevana käsikirjana. Teokseen liittyy satukirja Aada ja kiukkuleijona.

Aada ja kiukkuleijona.
Riihonen, Riikka & Suokas, Kaisla & Piitulainen, Mira (kuv.)
Kumma-kustannus 2020.

TEKSTI: Laura Ortju

Aada ja kiukkuleijona on kouluikäisille suunnattu satukirja, jossa kuvataan lapsen tunnesäätelyn haasteita 7-vuotiaan Aadan tarinan kautta. Tarinassa Aada opettelee yhdessä äidin kanssa kiukunhallinnan keinoja ja oppii ennakoimaan tunteitaan. Kirjan loppuun on liitetty

työkalupakki, josta voi poimia yksilöllisesti lapselle sopivia kiukunhallintakeinoja kokeiltavaksi. Kirja sisältää myös perustietoa lapsen tunnesäätelytaitojen edistämisestä. Tarkemmin näihin paneudutaan Kuinka kiukku kesytetään? -teoksessa, jota suositellaan etenkin ammattilaisille käsikirjaksi tämän satukirjan ohella.

Teoksen kuvittanut Mira Piitulainen on saanut luotua tarinaan ilmeikkään kokonaisuuden. Leijonan hahmossa kuvattu kiukku on lapselle konkreettinen ymmärtää. Kiukku, viha tai aggressiivinen käytös voivat olla lapselle käsitteinä vieraita ja jopa pelottavia. Eläinhahmon kautta tunteisiin voi olla helpompi päästä kiinni. Lapselle saattaa myös olla helpompi sanoittaa omaa toimintaansa eläinhahmon kautta ja tarkastella toimintaa ikään kuin ulkopuolisena. On tärkeää, että eläinhahmossa korostuu myös hyvä, kuten tässäkin tarinassa Aadan äiti tuo esiin leijonan hyviä puolia lapsen puolustajana.

Tarina sopii ammattilaisen tai vanhemman luettavaksi lapsen kanssa. Lapsen kanssa voidaan valita juuri hänelle sopivat ja mukavilta tuntuvat keinot kiukun hallintaan. Kirjaan on myös mahdollista piirtää ja kirjoittaa lapsen omia näkemyksiä. Eivätkä jotkut kiukunhallintakeinot ole huonoja aikuisenkaan kokeilla, mikäli aggressiivisesti käyttäytyvän lapsen ohjaaminen tuntuu ajoin ylitympäisemmältä. Rauhoittumistaitoja voi hyödyntää myös ihan tavanomaisen työ- tai koulupäivän jälkeen.

Voimauttavat kysymykset -kortit.
Wikström, Sanna.
Hidasta Elämää 2018.

TEKSTI: Johanna Olli

Voimauttavien kysymysten kortteja voi käyttää ammatillista kasvua ja työhyvinvointia edistävään mietiskelyyn, kirjoittamiseen tai muuhun voimauttavaan prosessiin joko yksin tai toisten kanssa. Lastenneurologian hoitotyö voi herättää meissä monenlaisia, joskus vaikeita tunteita. Työssä vastaan tulleet tilanteet voivat pohdituttaa myös omassa elämässä. Kysymyskortit sopivat parhaiten ehkä hänelle, joka kaipaa elämäänsä muutosta, mutta ei tiedä millaista muutosta tai miten muutoksen saavuttaisi. Silloin voi miettiä, mitä kohti haluaisi olla menossa esimerkiksi näiden kysymysten avulla: Kun elämäni on tasapainossa, millaista se on? Mikä on suurin unelmani – mitä teen sen eteen tänään? Keinoja päästä kohti itselleen sopivampaa elämää voi kirkastaa kysymällä vaikka sitä, miten haluaisin itseäni tsemppattavan juuri nyt tai millaisen elämänohjeen vanha minä antaisi tämänhetkisellet minälle.

Muutoksen tarve saattaa johtua siitä, ettei elä omien arvojensa mukaista elämää. Arvojaan voi selkiyttää esimerkiksi korttien kysymyksillä siitä, mikä minulle on tärkeintä juuri nyt tai mitä haluaisin ihmisten muistavan minusta jälkepäin. Itsetuntemustaan voi lisätä esimerkiksi pohtimalla, minkä asian tekeminen saa minut unohtamaan ajankulun tai miten koen itseni silloin, kun olen yksin. ■